

Frontkjemperne også invitert til fredsmarkering på Dombås

■ **DOMBÅS:** Også tidligere frontkjemperne er invitert til stor-markeringen i Lesja og Dovre av at det er 50 år siden freden kom. Det er en følge av at enkelte «skiftet side», og det gjelder fremfor alt biringen Karsten Sveen (nå 80). Med andre ord vil det hvide et forsoningens skjær over markeringen.

Av Ola Matti Mathisen
og Kristian Hosar

– Hva som skjedde etter 1. mai 1940, har vi ikke tatt hensyn til. Alle som deltok i kampene her oppe og som fremdeles lever, er invitert, og vi har ikke gransket hjerter og nyrer på de enkelte. Hvis også folk som senere havnet «på den andre side» tar imot invitasjonen, får det være opp til dem selv, sier kaptein Erlend Løkken ved HV-skolen på Dombås til GLT. Han innrømmer imidlertid at dette har vært en vanskelig sak og minner om reaksjoner andre steder i landet.

– Er dere forberedt på reaksjoner også her?
– Uansett hva en driver med, blir det reaksjoner, svarer kaptein Løkken.

Troppssjef under Botthheim

At Karsten Sveen stiller i spissen for krigsveteranene er isolert sett meget naturlig ut fra den sentrale rolle han hadde i kampene knyttet til tyskernes innsats med fallskjermjegerne i Dovre. Den da 26 år gamle fenriken var nemlig troppssjef i kompaniet som lesjingen, kaptein John Botthheim, ledet.

Oberleutnant Herbert Schmidt og hans menn ble til slutt trengt inne på Lindsø, hvor det i tillegg til 47 tyskere også var omkring 45 norske fanger – både sivile og militære. Sveen fikk i oppdrag å føre kapitulasjonsforhandlinger med Schmidt om morgenen den 19. april.

Sveen ga der klar beskjed om at hvis han ikke var tilbake bak egne linjer innen 20 minutter, ville nordmennene åpne et artill-

GLT
25/4-95
Karsten Sveen er invitert til Dovre i spissen for krigsveteranene. Her er han fotografert hjemme ei Biri sammen med et bilde av sin forhandlingsmotpart fra Lindsø, Oberleutnant Herbert Schmidt.

eriangrep mot garden. Forhandlingene fikk et vellykket forløp og den tyske kapitulasjonen på Dovre var et faktum klokken ni.

På timer etterpå satt Sveen i tunnelen på Dombås da den første amerikanske soldat som falt i annen verdenskrig ble drept under et tysk Stuka-angrep.

På østfronten

Sveen tjenestegjorde senere i Den Norske Legions 2. kompani – fra 1941 til 1943 – og deltok i kamper på østfronten. Her var han obersturmkommandant (kompanisjef) og hadde samme posisjon som en gudbrandsdøl, nemlig Olaf T. Lindvig fra Faving, Lindvig var nemlig sjef for 1. kompani.

Etter krigen har Sveen vært en fremtredende mann i bygda, hvor han var brannkassebestyrer.

Da Sveen hadde meldt seg til tjeneste på østfronten kom han forøvrig – besynderlig nok – nettopp til treningsleiren Fallingbøstet på Lüneburger Heide – den samme leir som fallskjermjegerne på Dovre var kommet fra!

Og der fikk han overrakt av regimentssjefen, Oberleutnant Herbert Schmidts bok a hendelse på Dovre.

- Glad for invitasjonen

■ **BIRI:** – Jeg er selvfølgelig glad for invitasjonen, og regner med å møte opp på Dombås så sant ikke noe spesielt skjer, sier Karsten Sveen til GLT. – Vi var jo like glad for freden vi som de andre, selv om vi ble arrestert.

Sveen var velutdannet offiser og polit i før krigen, og deltok først på Midtskogen før han kom til Dovre og kjempet mot de tyske fallskjermjegerne.

Snakket tysk

Sveen ble tatt ut til å være parlamentar, selv om han hverken var høyeste eller eldste offiser. Grunnen til at det ble Sveen, var først og fremst hans språkkunnskaper.

Med bind for øynene – så han ikke skulle observere de tyske stillingene – ble 25-åringen ført inn i fjøset til den særede tyske sjefen, Oberleutnant Schmidt.

– Jeg var ikke redd, men det var noe spesielt å komme inn i fjøset der tyskerne og nordmennene var. Ungene gråt og kyrne rautet, minnes Sveen.

Tegning på Midtskogen

Det er første gang Sveen blir invitert til minneløytidighet på Dombås, selv om krigshisto-

rikerne er enige om hans sentrale rolle på Lindsø/Totte.

– Derimot har jeg vært bedt til Midtskogen en rekke ganger, og jeg har hatt anledning til å møte ved to tilstelninger, fortel-

ler Sveen. På Midtskogen skal det nå henges opp portretter av offiserene fra 1940, deriblant av Karsten Sveen i fenriks uniform, tegnet av Andreas Hauge.

Forsoning

– Ser du dette på Dombås som et tegn på at det begynner å bli forsoning «mellom partene» 50 år etter krigens slutt?

– Det kan være et tegn, men vi ber ikke om noe, vi meldte oss som frivillige til østfronten av overbevisning, sier Sveen.

Fleire av de sentrale i kampene mot tyskerne på Dombås kom forøvrig til Østfronten. Det gjelder blant annet fenrik Paul Jørgenvaag som har fått stor ros for sin opptreden både på Dombås og i Kvam. Jørgenvaag døde for noen år siden.

Oberleutnant Schmidt døde senere under krigen, men den tyske nestkommanderende på Dovre, fenrik Ernst Mössinger, lever fortsatt som pensjonert arkitekt utenfor Frankfurt.

Andreas Hauge har tegnet Karsten Sveen i fenriks uniform i 1940. Portrettet skal nå henges opp i krigsminnesamlingen på Midtskogen.